

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716213045
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5716213045.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci t.č. už plnoletej P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u B. F., nar. XX.XX.XXXX, na adrese Q.. Q. X/XX, XXX XX P., a vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako stará matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, deti rodičov: matky Y. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. A. XX/XX, XXX XX P. a otca P. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. P., v konaní o zverení obidvoch detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.. Q. X/XX, XXX XX P., zastúpenej JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou, so sídlom O. XX, XXX XX P., o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-333 zo dňa 02.11.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-364 zo dňa 06.11.2018 a odvolaní matky proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-364 zo dňa 06.11.2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-333 zo dňa 02.11.2018 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-364 zo dňa 16.11.2018
m e n í nasledovne:

Maloletú P. F., nar. XX.XX.XXXX, z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorá j e p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach, a to s účinnosťou od 06.12.2016 do 27.05.2019.

Maloletého P. F., nar. XX.XX.XXXX, z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorá j e p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach, a to s účinnosťou od 06.12.2016.

Matka Y. F., nar. XX.XX.XXXX, j e p o v i n n á platiť výživné na dcéru P. F., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 100,00 Eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 06.12.2016 do 27.05.2019 na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a s účinnosťou od 28.05.2019 do 30.06.2019 j e m a t k a p o v i n n á platiť výživné k rukám dcéry P..

Nedoplatok matky na výživnom na plnoletú dcéru P. v sume 2.970,97 Eur, splatný za obdobie od 06.12.2016 do 27.05.2019, súd p o v o ľ u j e matke splácať spolu s bežným výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 30,00 Eur mesačne, pod následkom straty výhody splátok a nedoplatok matky na výživnom na plnoletú dcéru P. v sume 112,90 Eur, splatný za obdobie od 28.05.2019 do 30.06.2019 súd p o v o ľ u j e matke zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám dcéry P..

Matka Y. F., nar. XX.XX.XXXX, je p o v i n n á platiť výživné na maloletého P. F., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 70,00 Eur mesačne s účinnosťou od 06.12.2016 do 31.08.2019 a s účinnosťou od 01.09.2019 vo výške 100,00 Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Nedoplatok matky na výživnom na maloletého P. v sume 2.592,03 Eur, splatný za obdobie od 06.12.2016 do 28.11.2019 súd p o v o ľ u j e matke splácať spolu s bežným výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 30,00 Eur mesačne, pod následkom straty výhody splátok.

Otec P. F., nar. XX.XX.XXXX, je p o v i n n ý platiť výživné na plnoletú dcéru P. F., nar. 28.05.2001, vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu, mesačne vopred s účinnosťou od 06.12.2016 do 27.05.2019 na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a s účinnosťou od 28.05.2019 do 30.06.2019 j e o t e c p o v i n n ý platiť výživné k rukám dcéry P..

Nedoplatok otca na výživnom na plnoletú dcéru P. v sume 818,63 Eur, splatný za obdobie od 06.12.2016 do 27.05.2019 súd p o v o ľ u j e otcovi splácať spolu s bežným výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 20,00 Eur mesačne, pod následkom straty výhody splátok a nedoplatok otca na výživnom na plnoletú P. v sume 31,07 Eur, splatný za obdobie od 28.05.2019 do 30.06.2019 súd p o v o ľ u j e otcovi zaplatiť do zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám dcéry P..

Otec P. F., nar. XX.XX.XXXX, je p o v i n n ý platiť výživné na maloletého P. F., nar. XX.XX.XXXX, vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu, mesačne s účinnosťou od 06.12.2016 do 31.08.2019 a s účinnosťou od 01.09.2019 vo výške 50,00 Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Nedoplatok otca na výživnom na maloletého P. v sume 1.072,22 Eur, splatný za obdobie od 06.12.2016 do 28.11.2019 súd p o v o ľ u j e otcovi splácať spolu s bežným výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 20,00 Eur mesačne, pod následkom straty výhody splátok.

Odvolanie matky proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-364 zo dňa 16.11.2018 o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zveril v tom čase obidve maloleté deti P. F., nar. XX.XX.XXXX a P. F., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach, a to počnúc od 06.12.2016 (veta prvá výroku). Matke Y. F., nar. XX.XX.XXXX, uložil povinnosť platiť výživné na maloletú P. vo výške 100,00 Eur mesačne a na maloletého P. vo výške 70,00 Eur mesačne počnúc od 06.12.2016 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin (veta druhá výroku). Nedoplatok na výživnom na maloletú P. za obdobie od 06.12.2016 do 30.11.2018 v celkovej výške 2.383,98 Eur a na maloletého P. v sume 1.688,76 Eur, súd povolil matke zaplatiť v mesačných splátkach po 30,00 Eur spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť pod následkom straty výhody splátok (veta tretia výroku). Otcovi P. F., nar. XX.XX.XXXX, súd uložil povinnosť platiť výživné na maloletú P. a tiež na maloletého P. vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu mesačne počnúc od 06.12.2016 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, na každé dieťa osobitne (veta štvrtá výroku). Nedoplatok na výživnom na maloletú P. splatný za obdobie od 06.12.2016 do 30.11.2018 v celkovej výške 653,90 Eur a na maloletého P. v celkovej výške 653,90 Eur súd povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 10,00 Eur mesačne spolu s bežným výživným na

každé dieťa zvlášť pod následkom straty výhody splátok (veta piata výroku). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (veta šiesta výroku).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podal na Okresnom súde Martin dňa 31.10.2016 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 CMP, na odovzdanie obidvoch maloletých detí P. F., nar. XX.XX.XXXX a P. F., nar. XX.XX.XXXX, do osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.X.XXXX, bytom Q.. Q. X/XX, P.. Zároveň dal súdu podnet na začatie konania o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

3. Svoj návrh odôvodnil tým, že obidve maloleté deti boli po rozvoze manželstva rodičov rozsudkom Okresného súdu Martin právoplatným dňa 05.06.2014 zverené do osobnej starostlivosti matky. Dňa 13.01.2016 orgán SPODaSK osobne kontaktovala stará matka maloletých detí B. F., ktorá uviedla, že žiada o riešenie nepriaznivej situácie v rodine jej dcéry Y. F. a maloletých detí. Stará matka vyjadrila obavu o ich zdravý vývin, nakoľko dcéra si našla priateľa F. Y., ktorý má deti psychicky ohrozovať, zastrášať ich, nadávať im a správať sa voči nim aj matke agresívne. Tiež uviedla, že dcéra túto situáciu odmieta riešiť, nechce si priznať vzniknuté problémy a začala neprimerane požívať alkoholické nápoje. Deťom sa zhoršil prospech v škole aj celkové správanie. Situácia v rodine bola následne riešená prostredníctvom opatrení SPODaSK. Zo strany úradu bolo realizovaných niekoľko pohovorov s matkou a jej partnerom za účelom spolupráce pri riešení vzniknutých problémov v rodine. Tieto však boli neúspešné z dôvodu, že matka odmietala priznať si problémy v rodine, nespolupracovala, bola s ňou ťažká komunikácia. O spoluprácu bola preto požiadaná Mgr. P. P. z RPPS ÚPSVaR v Martine, ktorá s rodinou intenzívne spolupracovala. Počas uvedeného obdobia boli maloleté deti z dôvodu ich želaní v starostlivosti starej matky. Na základe stretnutí na RPPS sa situácia v rodine stabilizovala a deti sa chceli vrátiť domov. Maloletý P. sa vrátil k matke v apríli 2016 a maloletá P. sa vrátila do domáceho prostredia až po skončení poradenského procesu na RPPS v auguste 2016. Situácia v rodine sa však opätovne zhoršila. Na základe informácií zistených dňa 28.10.2016 mal ÚPSVaR Martin za to, že maloleté deti sú pravdepodobne vystavované neprimeranému správaniu zo strany priateľa matky. Matka v neúmernej miere požíva alkoholické nápoje. Deti majú obavu byť doma, nevedia odhadnúť aké správanie môžu očakávať od matky a jej priateľa, v domácom prostredí sa necítia bezpečne. Obidve deti vyjadrili svoju túžbu opustiť matkinu domácnosť a žiť v domácnosti svojej starej matky p. B. F.. Stará matka sa o deti chce postarať a zabezpečiť im bezpečné prostredie pre ich zdravý vývin. Otec maloletých detí P. F. je o situácii v rodine informovaný. V minulosti však neprejavil záujem o to, aby mu boli deti zverené do starostlivosti ani v období, keď v rodine boli vyhrtené problémy. Podľa súčasných informácií otec nemá stabilné bývanie a žije u svojho známeho. Počas obdobia kedy žil otec s rodinou tiež dochádzalo k násiliu na matke detí. Maloletá P. má k otcovi veľmi negatívny vzťah. Maloletý P. ho síce pravidelne navštevuje, majú spolu dobrý vzťah, ale otec momentálne nevie deťom zabezpečiť stabilné prostredie pre ich zdravý vývin. Nariadenie neodkladného opatrenia orgán SPODaSK súd navrhol s prihliadnutím na možné ohrozenie zdravia a priaznivého vývoja mal. detí.

4. Uznesením č.k. 23P/72/2016-19 zo dňa 3.11.2016 súd na základe podnetu orgánu SPODaSK začal z úradnej povinnosti podľa § 23 ods. 2 CMP konanie o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX a uznesením č.k. 23P/72/2016-20 zo dňa 03.11.2016 súd ustanovil maloletým deťom pre konanie kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice.

5. Uznesením č.k. 23P/72/2016-21 zo dňa 03.11.2016 konajúci súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť matke Y. F. odovzdať obidve maloleté deti do starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Q. X/XX. Uznesenie o neodkladnom opatrení nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2016.

6. Okresný súd rozhodol vo veci uznesením č.k. 23P/72/2016 - 196 zo dňa 25.07.2017, ktorým zveril obidve maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rodičov zaviazal platením výživného.

7. Proti tomuto rozhodnutiu sa v zákonnej lehote odvolali obaja rodičia. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 9CoP/68/2017-253 zo dňa 31.01.2018 predmetné rozhodnutie zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo, že o návrhu súd rozhodol nesprávnou formou rozhodnutia (uznesením), hoci mal vo veci samej rozhodnúť rozsudkom.

8. Matka sa na pojednávanie konané dňa 02.11.2018 nedostavila, hoci naň bola riadne a včas predvolaná. Svoju neúčasť na tomto pojednávaní ospravedlnila, no nežiadala o jeho odročenie. Z

uvedeného dôvodu súd prejednal a rozhodol vec v jej neprítomnosti (§ 31 CMP s použitím § 180 CSP).

9. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z ust. § 45 ods. 1 až 4, § 45 ods. 6 a článku 5 vety prvej zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine) a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o zverenie v tom čase obidvoch maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F..

10. V konaní bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 21P/8/2014 zo dňa 06.05.2014, právoplatným dňa 5.6.2014, bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých detí, ktoré boli na čas po rozvedení zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec P. F. sa zaviazal platiť výživné vo výške 40,00 Eur mesačne na maloletú P. a vo výške 30,00 Eur mesačne na mal. P., so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Na Okresnom súde Martin tiež pod sp. zn. 6P/80/2016 prebiehalo konanie o návrhu starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Toto konanie bolo však uznesením č.k. 6P/80/2016-91 zo dňa 29.09.2016 po späťvzatí návrhu zastavené. Navrhovateľka vzala svoj návrh späť z dôvodu, že maloleté deti sa vrátili do domácnosti matky - maloletý P. dňa 25.04. 2016 a maloletá P. dňa 07.08.2016. Podľa správy ÚPSVaR zo dňa 23.09.2016 (nachádzajúcej sa na č.l. 89 - 90 spisu sp. zn. 6P/80/2016) došlo postupne v období od mája 2016 k zlepšeniu vzťahov v rodine matky, a to po opakovaných individuálnych i párových stretnutiach s psychologičkou RPPS. Po niekoľkých mesiacoch od návratu detí do domácnosti matky sa však situácia opätovne výrazne zhoršila, čo viedlo k podaniu návrhu zo strany ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice na nariadenie neodkladného opatrenia - odovzdania maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Vzhľadom na dôvody, ktoré z návrhu OSPODaSK vyplynuli, súd návrhu vyhovel a zároveň na podnet tohto orgánu začal konanie z úradnej povinnosti. Maloleté deti F.: P. a P. bývajú od obdobia nariadenia neodkladného opatrenia v spoločnej domácnosti u starej matky. Ako preukázali správy zo sociálneho prieskumu, stará matka má v mieste bydliska vytvorené priaznivé podmienky na zabezpečenie starostlivosti o deti, tieto tu majú vlastnú izbu, osobné veci i školské potreby. Ohľadne jej starostlivosti o maloletých neboli zistené žiadne negatívne poznatky. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Súd na pojednávaní maloleté deti vypočul a tieto boli zároveň opakovane vypočuté kolíznym opatrovníkom. Vyjadrenia a názory maloletých sú v podstate jednoznačné v tom, že sa v domácnosti u starej matky cítia dobre, bezpečne a chcú u nej zostať i naďalej. Naopak situáciu v domácnosti matky vnímali ako veľmi nepriaznivú, dokonca až ohrozujúcu ich bezpečnosť, či psychickú integritu. Okrem požívania alkoholu v domácnosti matky, a to i samotnou matkou, im dlhodobo prekážalo najmä spolužitie s jej partnerom F. Y., ktorý sa podľa nich správal nevyspytateľne, niekedy až agresívne. Maloletá P. napr. uviedla, že ju partner matky chytil za vlasy a ťahal až k zemi. Medzi matkou a partnerom dochádza ku konfliktom, hádkam, najmä keď požívajú alkohol. Vzťahy maloletých s ich matkou sú veľmi vážne narušené, čo je zrejme aj z toho, že od času odchodu detí z P., do doby rozhodnutia súdu, (čo je vyše 8 mesiacov), sa matka so svojimi deťmi v podstate nestretáva a s výnimkou občasných telefonátov so synom P. ich nekontaktuje. Sama vypovedala, že maloletého P. stretla napr. pred nemocnicou v P., keď išiel na bicykli, ale nevolala ho k sebe. Uviedla, že deti od nej odišli iba z toho dôvodu, že u starej matky si môžu robiť čo chcú. Žiadne vážnejšie problémy vo výchove a starostlivosti od detí si však napriek zisteným skutočnostiam neprípúšťala. Ako matka sa nechce pred deťmi ponížiť, prosiť sa o to, aby sa mohla s nimi stretnúť. Okresný súd zároveň dodal, stará matka sama uviedla, že určite by deťom v stretnutí s matkou nebránila. Umožňuje aj styk otca s maloletým P.. Matke maloletých posielala SMS správy, kde ju oslovila, aby sa o veci porozprávali a že sa môže stretnúť s deťmi. Matka na ne reagovala len tak, že sa vyprosovať nebude a svojej matke posielala rôzne vulgárne a urážlivé SMS správy. Z uvedeného bez pochybností vyplýva, že sa jedná o problém dlhotrvajúci a nejde len o krátkodobé narušenie vzťahov v rodine.

11. Čo sa týka pomerov na strane otca, tento súd dňa 05.06.2017 t.j. v deň jedného z pojednávaní doručil návrh na zverenie mal. detí do svojej osobnej starostlivosti, pričom na pojednávaní sa vyjadroval aj k otázke možnosti zveriť maloletých do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Konajúci súd tento návrh s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania, ako aj potreby vykonania ďalšieho dokazovania vylúčil na samostatné konanie. Otec síce pred súdom prejavuje záujem o zverenie maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti, no jeho reálne úkony a správanie tomuto

deklarovanému záujmu nezodpovedajú. Už na začiatku konania znemožnil kolíznemu opatrovníkovi prešetrenie pomerov v mieste jeho bydliska, nakoľko adresu bytu, v ktorom býva zatajovav a túto oznámil až súdu na druhom pojednávaní dňa 24.04.2017. Následne zasa otec nezabezpečil predloženie nájomnej zmluvy, hoci tvrdí, že byt má v prenájme, za ktorý platí nájomné 200,00 Eur mesačne. Byt má mať prenajatá i ďalšia osoba H. Y., o ktorom otec tvrdí, že platí rovnaké nájomné 200,00 Eur mesačne. Otec doložil do spisu potvrdenia o vklade peňažných prostriedkov v hotovosti na bankový účet X. X., a.s., podľa ktorých platil čiastky v rozmedzí od 200,00 Eur do 410,00 Eur mesačne, ktoré majú byť jeho úhradou na nájomné. Otec však doposiaľ nepreukázal kto je prenajímateľom bytu, ani skutočnosť, či stále má uzavretú platnú nájomnú zmluvu, prípadne na akú dobu. Súd nemal preukázané ani skutočné zárobkové a majetkové pomery otca. Otec je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR Martin od 23.05.2016. Dávky v hmotnej núdzi poberal v období od augusta do októbra 2016. Mal tiež podanú žiadosť o invalidný dôchodok, ktorá mu bola zamietnutá. Otec opakovane ku svojim pomerom vypovedal, že nemá žiaden príjem, pričom nájomné i ďalšie výdavky uhrádza z úspor, ktoré má ešte z obdobia, kedy vykonával podnikateľskú činnosť. Naproti tomu otec potvrdil informáciu, že má nedoplatky na zdravotnom a sociálnom poistení z obdobia podnikania. Podľa svojho vyjadrenia nemá úspory na žiadnom účte, ale u seba. Skutočnosť, či by bol prípadne spôsobilý zabezpečiť podmienky bývania a výživy maloletých detí do budúcnosti otec doteraz vierohodne nepreukázal. Maloleté deti s prípadným zverením do osobnej starostlivosti otca nesúhlasili. Maloletá P. sa s otcom stretáva iba minimálne, mimo jeho bydliska, napr. v reštaurácii. Ku svojmu vzťahu k otcovi sa vyjadřila tak, že o stretávanie s ním nemá záujem aj z toho dôvodu, že otec hovorí rôzne klamstvá, pretvaruje sa aj pred bratom a vymýšľa si. Maloletý P. uvádzal, že s otcom sa chce stretávať, majú dobré vzťahy, ale napriek tomu chce zostať u starej matky. Aj predtým, kým maloletí bývali u starej matky, sa o syna zaujímal, no tú situáciu u matky s jej partnerom nejakým spôsobom nemal záujem riešiť. V súčasnosti otec súhlasí so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a rovnako nežiada úpravu styku s maloletými deťmi.

13. Vychádzajúc zo základných zásad rodinného práva musí rozhodnutie súdu vždy zohľadňovať najlepší záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní najlepšieho záujmu mal. detí hodnotil jednotlivé kritériá, ktoré sú definované v článku 5 Zákona o rodine, a to najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Podľa presvedčenia súdu po zohľadnení uvedených kritérií, názorov maloletých detí ako i pomerov na strane rodičov a starej matky je zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti za súčasného stavu v ich najlepšom záujme. Súd zamietol návrhy na ďalšie dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku, nakoľko mal za to, že vykonané dôkazy poskytujú dostatočný podklad pre jeho meritórne rozhodnutie. Doplnenie dokazovania opätovnými výsluchmi maloletých detí a psychologickým vyšetrením by podľa názoru súdu viedlo len k ďalšiemu prehĺbovaniu napätia medzi účastníkmi a k predĺžovaniu obdobia neistoty, čo ako vyplynulo aj z obsahu správy psycholožičky RPPS, nepriaznivo vplýva na emocionálne prežívanie detí a zhoršuje kvalitu ich života. Navyiac pokiaľ by v budúcnosti vznikla nevyhnutná potreba nariadenia znaleckého dokazovania, toto môže byť realizované v rámci konania o návrhu otca na zverenie mal. detí do jeho osobnej starostlivosti.

14. Po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom sa súd zameral v ďalšom na zistenie skutkového stavu v čase rozhodovania. Zistil, že názor maloletých detí sa nezmenil, rovnako trvajú na svojich výpovediach. Otec časom zmenil svoj postoj, aktuálne súhlasí s náhradnou osobnou starostlivosťou a nežiada upraviť styk s maloletými deťmi.

15. Nadväzane na to konajúci súd v súlade s ust. § 45 ods. 7 a 8, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 77 ods. 1 Zákona o rodine a tiež ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine konštatoval, že pri rozhodovaní o výške výživného zohľadňoval jednak pomery na strane rodičov a starej matky, ako aj oprávnené potreby a vek mal. detí. V konaní bolo preukázané, že maloletý P. F. je žiakom X. Ročníka Základnej školy U. O. v P.. Do školy dochádza autobusom. Maloletá P. je študentkou Strednej odbornej školy obchodu a služieb v P. - U., kde navštevuje X. ročník. Náklady na obidvoch maloletých predstavujú najmä strava, oblečenie, hygienické potreby, cestovné do školy, obedy, školské pomôcky a poplatky, náklady na školské výlety, mobilné telefóny a pod.. Nejaké osobitné či mimoriadne výdavky, napr. súvisiace so zdravotnou starostlivosťou či záujmovými činnosťami, detí účastníci neuvádzali. Stará

matka však poukázala na to, že jej vznikli vysoké výdavky na oblečenie a obuv detí, ktoré prišli do jej domácnosti, nakoľko matka im nabalila iba nevyhovujúce oblečenie a nedala im žiadnu obuv.

16. Stará matka B. F. poberá starobný dôchodok vo výške 402,70 Eur mesačne, prídavky na deti vo výške 47,36 Eur a opakovaný príspevok vo výške 278,18 Eur mesačne. Za byt uhrádza platby do bytového spoločenstva 200,00 Eur mesačne, elektrinu 27,50 Eur mesačne, plyn 11,00 Eur štvrťročne, televíziu Magio 25,00 Eur mesačne, daň a miestne poplatky za komunálny odpad.

17. Matka Y. F. bola od 18.01.2016 do 16.08.2018 zamestnaná v spol. Trend Rejlek, s.r.o., Martin ako operátor - obsluha stroja. Podľa správy zamestnávateľa dosiahla priemernú čistú mzdu za rok 2016 v sume 476,00 Eur mesačne, za rok 2017 v sume 591,00 Eur mesačne a za 8 mesiacov roku 2018 v sume 657,00 Eur. V súčasnosti pracuje v spoločnosti Samhwa Tech, s.r.o., od 22.08.2018, kde jej pomerná mzda za mesiac august 2018 bola v sume 140,56 Eur. Aktuálne je matka na PN. Býva stále v P. a v spoločnej domácnosti s ňou žije i priateľ F. Y., ktorý má pracovať u predchádzajúceho zamestnávateľa ako matka. Ďalej matka potvrdila, že má i príjem z prenájmu domu 250,00 Eur mesačne, ktorý bol kupovaný na hypotéku, z čoho platí hypotéku. Príjem z prenájmu je zdanený. Má mesačné výdavky na bývanie 142,00 Eur za plyn, 35,00 Eur za elektrinu, 15,00 Eur za Digi TV, 15,00 Eur za internet, 40,00 Eur telefóny Orange (čo zahŕňalo i platby za maloleté deti). Ďalej matka uvádzala i náklady na cestovné do práce, hypotéku 250,00 Eur, pôžičku od F. I., daň z nehnuteľností a poplatky za komunálny odpad.

18. Otec je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR Martin od 23.205.2016. Dávky v hmotnej núdzi ani iné preukázateľné príjmy v súčasnosti nepoberá. Vypovedal, že za nájom 3-izbového bytu, v ktorom býva ešte s jedným nájomcom platí nájomné vo výške 200,00 Eur mesačne, pričom má úspory z obdobia, kedy vykonával podnikateľskú činnosť. V akej výške má

mať usparené peňažné prostriedky doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázal, pričom uviedol, že jeho zdravotný stav je podstatne horší ako v čase predchádzajúceho rozhodovania, odpadáva, má záchvaty spôsobené nálezom v hlave. Z týchto dôvodov nemôže aktuálne vykonávať žiadnu činnosť, a nasporené finančné prostriedky použil z časti na vyplatenie dlhov a z časti na svoj zdravotný stav. Zdravotný stav potvrdil na pojednávaní aj maloletý a stará matka. Maloletý bol prítomný počas jedného záchvatu otca.

19. V zmysle ustanovení Zákona o rodine sa na výžive dieťaťa musia podieľať obidvaja rodičia pomerne, podľa svojich možností, schopností, zárobkových a majetkových pomerov. Súd pritom zohľadňuje aj celkovú životnú úroveň rodičov, na ktorej má dieťa právo primerane sa podieľať. Po zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutočností súd určil výživné zo strany matky vo výške 100,00 Eur mesačne na maloletú P. a 70,00 Eur mesačne na maloletého P.. Výška výživného podľa záveru okresného súdu zodpovedá súčasným pomerom, možnostiam, schopnostiam, zárobkovým pomerom matky ako aj veku a odôvodneným potrebám maloletých detí. Matka je zamestnaná, dosahuje pravidelný príjem a navyše má aj príjem z prenájmu nehnuteľnosti. Na nákladoch spoločnej domácnosti sa môže primerane podieľať i partner matky, ktorý s ňou dlhodobo žije. Otcovi bolo určené výživné v minimálnom rozsahu vo výške 30%

zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa na každé dieťa zvlášť. Súd dospel k záveru, že aktuálny zdravotný stav otca je vážny, má nález na mozgu, máva záchvaty,

(čo potvrdila stará matka aj maloletý), odpadáva, čo mu neumožňuje aktuálne vykonávať žiadnu činnosť. Pokiaľ mal otec nasporené finančné prostriedky, tieto využil sčasti na dlhy a sčasti na náklady súvisiace s bývaním a zdravotným stavom. S danou výškou výživného

otca súhlasila aj stará matka. Súd určil rodičom výživné na deti od právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia č.k. 23P/72/2016-21 dňa 06.12.2016, v ktorom čase sa už obidve maloleté deti nachádzali v starostlivosti starej matky. Od tohto času, až do doby vyhlásenia rozsudku rodičia na výživu maloletých žiadnym peňažným plnením neprispievali. Matke potom vznikol nedoplatok na výživnom za obdobie od 06.12.2016 do konca mesiaca november 2018 tzn. za 23 mesiacov a 26 dní, čo predstavuje po zaokrúhlení sumu 2.383,98 Eur u maloletej P. [(100,00 Eur : 31 dní = 3,23 Eur/denne x 26 dní) + (23 x 100,00 Eur)]

a 1.668,76Eur u maloletého P. [(70,00 Eur : 31 dní = 2,26 Eur/denne x 26 dní) + (23 x 70,00 Eur)]. U otca vznikol nedoplatok za obdobie od 06.12.2016 do konca mesiaca november 2018 tzn. za 23 mesiacov a 26 dní, čo predstavuje po zaokrúhlení sumu 653,90 Eur u oboch detí [(27,13 Eur : 31 dní = 0,87 Eur/denne x 26 dní) + (6 x 27,13 Eur, 12 x 27,32 Eur, 5 x 28,08 Eur)]. Nedoplatok na výživnom súd obom rodičom s poukazom na ust. § 232 ods. 4 CSP povolil zaplatiť v splátkach, matke po 30,00Eur mesačne a otcovi po 10,00 Eur mesačne, splatnými spolu s bežným výživným na každé dieťa zvlášť mesačných splátka s tým, že omeškanie so zaplatením niektorej splátky bude mať za následok splatnosť celého plnenia. S poukazom na ust. § 45 ods.

8 Zákona o rodine súd určil splatnosť výživného na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

20. Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ust. § 57 CMP a § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na ich náhradu, keďže nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania a ani žiaden z účastníkov ich náhradu nežiadal priznať.

21. Okresný súd Martin vydal opravné uznesenie č.k. 23P/72/2016 zo dňa 16. novembra 2018, ktorým v súlade s ust. § 224 CSP opravil záhlavie napadnutého rozsudku v jeho závere tak, že „...v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. Q. X/XX, zastúpenej JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou, so sídlom O. XX, P.“.

22. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že Okresný súd Martin uznesením č.k. 23P/72/2016-19 zo dňa 03.11.2016 začal z úradnej povinnosti konanie o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 06.12.2016. Keďže v písomnom vyhotovení rozsudku v jeho záhlaví konajúci súd nesprávne označil starú matku ako navrhovateľku, jedná sa o zrejmú nesprávnosť pri písaní záhlavia rozsudku, ktorú okresný súd odstránil vydaním opravného uznesenia.

23. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka v tom čase obidvoch maloletých detí, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. jeho úpravy (zmeny).

24. Uviedla, že okresný súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navyše konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie tiež dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Matka sa odvolala proti odôvodneniu rozsudku okresného súdu uvedeného najmä v bodoch 1., 6., 7., 10., 11., 13., 14., 32. Rovnako sa nestotožnila s jeho odôvodnením v bodoch 2., 3., 4., 12., 13., 20., 21., 27. a 31. Len čiastočne sa nestotožnila s odôvodnením v bodoch 9., 10. a 23. rozsudku okresného súdu. Žiadala, aby odvolací súd vo veci rozhodol s prihliadnutím na body 9., 10., 16. a 28. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Ďalej matka namietala, že jej práva garantované v ust. § 30 ods. 1 až 3 Zákona o rodine neboli konajúcim súdom zohľadnené. Žiadala, aby odvolací súd starú matku maloletých detí napomenul a aby vec uviedla na pravú mieru. Podľa názoru odvolateľky v danom prípade neexistuje žiaden právny dôvod na zverenie maloletých detí do starostlivosti starej matky len na základe jej subjektívnych pocitov. Bola to práve stará matka maloletých detí, ktorá rozvrátila celú rodinu. Od narodenia obidvoch detí zasahovala ich rodičom do výchovy a celkového spôsobu života. Stará matka nepriamo aj priamo deti voči matke i otcovi popudzovala. Keď matka spolu s terajším partnerom dohovárala dcére P., aby sa učila, stará matka len uviedla „veď, keď prepadne, bude to len jej hanba“. Pomoc detí v domácnosti zas komentovala „na čo ti pomáhajú, veď nemusia“ a podobne. Zásahy starej matky do rodinného života rodiny F. zašli až tak ďaleko, že to aktuálne rieši súd.

25. Aj proti opravnému uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých detí, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie, resp. jeho úpravy.

26. Zopakovala svoju odvoláciu argumentáciu prezentovanú voči odôvodneniu napadnutého rozsudku.

27. Uviedla, že okresný súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Okrem toho konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie tiež dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Matka uviedla, že zásadne nesúhlasí s tým, aby maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá sa podľa jej názoru o deti nedokáže dôkladne postarať. Stará matka bola vždy benevolentná k ich výchove a podporovala ich v záhaľčivom spôsobe života. Maloleté deti jej nemuseli pomáhať, čím narúšala u nich zmysel v zodpovednosti a súdržnosti rodiny. Stará matka bola prehnane háklivá na svoj majetok, deti v minulosti často okrikovala a rodina sa u nej cítila v napätí. Nechávala ich podľa vlastnej vôle bez ohľadu na to, či to bolo správne alebo nie. Matka sa naopak deti snažila viesť k poriadkumilovnosti, avšak nie pod nátlakom. Stará matka však ustavične podrývala jej autoritu, čím deti voči nej popudzovala. Deti tak mali neblahý príklad a začali matke odporovať. V dôsledku toho začalo dochádzať medzi matkou a deťmi, najmä dcérou P. k slovným potýčkam. Zároveň matka nesúhlasila aj s výrokom okresného súdu o jej povinnosti platiť výživné na obidve deti na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a taktiež vo výroku o nedoplatku na výživnom na obidve deti a povolení splátko splácať ho k rukám označenému orgánu. V prípade, ak by súd reagoval na opravný prostriedok matky, bolo by to pre ňu devastačné, keďže je

momentálne práceneschopná a nemocenské jej zatiaľ nebolo vyplatené. 11.12.2018 dali navyše matke v zamestnaní výpoveď dohodou. Aj keď matka pracovala mala v pracovnej zmluve len minimálnu mzdu 476,00 Eur. Po skončení práceneschopnosti sa matka bude musieť zhlásiť na úrade práce, samozrejme si prácu bude aj intenzívne hľadať. Matka sa tiež odvolala voči bodu 2. opravného uznesenia a nesúhlasila s tým, že by konanie nebolo začaté na základe návrhu starej matky maloletých detí. Zdôraznila, že všetky podnety pre Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, dávala stará matka, hoci na to nebol zákonný dôvod. Narozprávala pracovníčkam tohto orgánu nepravdy, dcéru P. voči matke huckala a jej to v tom čase vyhovovalo. Po rozvoze s manželom P. F. celá výchova a financovanie domácnosti zostalo na matke. Matka v tom období pracovala u zamestnávateľa Trim Leader, čo bolo veľmi náročné. Stará matka sa celý život tvári, ako keby mal byť každý miliónár. Deti ovplyvňovala aj v oblasti financovania domácnosti matkou. Ona sama pritom pochádza z chudobnejšej, skromnej rodiny. Matka tiež podala odvolanie aj voči bodu 4. opravného uznesenia, keďže na zverenie detí do starostlivosti starej matky nebol žiaden právny dôvod. Opätovne poukázala na ust. § 30 Zákona o rodine, ktoré garantuje jej práva.

28. Stará matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

29. Uviedla, že matka vo svojom opravnom prostriedku neuviedla jediný relevantný dôvod, ktorý by odôvodňoval nesprávnosť rozsudku okresného súdu. Navyše žiadnym spôsobom nešpecifikovala odvolacie dôvody s poukazom na ust. § 358 CSP, ktoré odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nepripúšťa. Celé súdne konanie nepriaznivo ovplyvňuje psychické a fyzické zdravie a tiež vývoj maloletých detí, ktorého právoplatné skončenie matka predlžuje neodôvodnene podaným odvolaním. Z prejavov matky v priebehu konania vyplynulo len to, že podľa nej nesú vinu za všetko maloleté deti a stará matka, pričom je presvedčená, že ona ako matka nezlyhala. Jej ľahostajný prístup k maloletým deťom však len potvrdzuje opak. Matka nejaví o svoje maloleté deti záujem, čo obidve deti ťažko znášajú. Je zrejmé, že matka sa nezaujímal a ani doposiaľ sa nezaujíma o vyriešenie vecí týkajúcej sa jej maloletých detí v ich najlepšom záujme. Súdne konanie prebieha už od konca októbra 2016. Napriek tomu matka za toto obdobie neprejavila žiadnu snahu napraviť narušené citové vzťahy so svojimi maloletými deťmi, ktoré by viedli k tomu, aby sa k nej domov vrátili, alebo aspoň, aby s ňou chceli nadviazať bližší citový vzťah. Odkedy sú obidve deti u starej matky, matka o ne neprejavila takmer žiadny záujem, nestretáva sa s nimi, ani ich inak nekontaktuje. Stará matka pritom jej v stretávaní s maloletými deťmi nebráni. Je to slobodné rozhodnutie matky. Za obdobie dvoch rokov matka vôbec neprispela na výživu maloletých detí hoci je to jej zákonná a morálna povinnosť. Plneniu svojej vyživovacej povinnosti sa vedome vyhýba. Matka naďalej uprednostňuje svojho partnera pred svojimi vlastnými maloletými deťmi, ktorý k nej neprejavuje žiadnu úctu a lásku a navyše ju fyzicky napáda. Podľa vedomostí starej matky, u matky naďalej pretrvávajú problémy s alkoholom, ktoré sa s najväčšou pravdepodobnosťou ešte zhoršili. Maloleté deti sa niekoľkokrát v priebehu konania zhodne vyjadrili, že chcú byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Svoj názor nezmenili ani v priebehu konania. Obidve deti sú už vo veku, kedy vzhľadom na svoju vôľovú a rozumovú vyspelosť vedia vyjadriť svoj názor, ktorý súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní aj zohľadnil. V danom prípade je nutné prihliadať primárne na záujem maloletých detí a ich fyzické a psychické zdravie a vývoj, ktoré matka nezvláda zabezpečiť.

30. Krajská prokuratúra Žilina vo svojom vyjadrení uviedla, že odvolanie matky voči opravnému uzneseniu považuje za nedôvodné a navrhuje, aby ho odvolací súd zamietol. Odvolanie podané Y. F. proti rozsudku okresného súdu navrhla zamietnuť a rovnako potvrdiť. Zdôraznil, že odvolateľka vo svojom vyjadrení neuvádzala také skutočnosti, ktoré by viedli k zmene stanoviska prokuratúry v tejto veci. Pokiaľ ide o napadnutý výrok o povinnosti Y. F. platiť výživné na maloleté deti a o napadnutý výrok, ktorým jej súd povolil zaplatiť nedoplatok na výživnom v splátkach. Navrhla, aby odvolací súd vzhľadom na tvrdenú zmenu pomerov na strane matky rozhodol vo veci po doplnení dokazovania.

31. Stará matka podala k vyššie uvedeným odvolacím námietkam matky vyjadrenie, v ktorom opätovne navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

32. Uviedla, že matka neuviedla žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej. Matka neustále bráni svojho partnera pána Y. na úkor maloletých detí s tým, že maloletú P. považuje za problémovú. Je však nesporné, že odkedy sú obidve deti u starej matky, zlepšilo sa ich správanie, prospech v škole a najmä sú vyrovnanejšie. Stará matka poskytuje maloletým deťom zdravé a bezpečné rodinné prostredie. Nemá s nimi vážne výchovné problémy, napriek tomu, že maloletá P. v tomto roku už dovŕši plnoletosť. Obidve deti však negatívne vnímajú vzťah matky

s jej partnerom a problém s alkoholom tak u matky, ako aj u jej partnera, ktoré boli dôvodom ich odchodu od matky. Vyjadrenia maloletých detí sa v priebehu konania nezmenili. Je z nich zrejmé, že matka uprednostňuje partnera pred maloletými deťmi. V čase, keď deti bývali spoločne s matkou a jej partnerom, bol ohrozený ich duševný a fyzický vývoj. Matka nejavila, a ani v súčasnosti nejaví o deti záujem. Matka je pritom dôležitou súčasťou života maloletých detí. V prejednávacom prípade sa však matka svojím správaním a konaním či opomenutím vzdala svojho postavenia v ich živote. V zmysle ustanovení Zákona o rodine je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa súd zohľadňuje okrem iného úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ochrana jeho dôstojnosti, ako aj duševného a telesného a citového vývinu dieťaťa a tiež jeho názor. Výška výživného, ktorú určil súd prvej inštancie vo výške 100,00 Eur na maloletú P. a vo výške 70,00 Eur na maloletého P., je podľa názoru starej matky vzhľadom na ich vek a potreby nedostačujúca. Stará matka však s touto výškou napriek tomu súhlasila. Poukázala pritom na znenie ust. § 62 Zákona o rodine. Matka už niekoľko rokov žije so svojim partnerom pánom Y., ktorý sa má teda podieľať i na úhrade výdavkov spojených s chodom spoločnej domácnosti (strava, energie a podobne). Tvrdenie matky, že nedosahovala taký príjem, ktorý by odôvodňoval výživné vo výške určenej súdom prvej inštancie, je preto absurdné, irelevantné a v rozpore s oprávnenými potrebami maloletých detí. Príjem matky nedosahoval len sumu 500,00 Eur. Matka mala totiž i ďalší príjem z prenájmu priestorov v P. vo výške cca 250,00 Eur mesačne. Navyše matka si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči deťom neplnila riadne ani v čase, keď s ňou maloleté deti žili. Dôležitou skutočnosťou je v danom prípade i to, že deti sú od konca októbra 2016 u svojej starej matky. Za obdobie takmer 27 mesiacov matka nielenže nejavila žiaden záujem o deti, ale na ich výživu žiadnym spôsobom neprispievala. Matku nezaujímajú, akým spôsobom sú hradené výdavky spojené s výživou a starostlivosťou jej maloletých detí a či jej deťom niečo nechýba, či nepotrebujú kúpiť nové oblečenie, obuv, školské pomôcky, či hygienické potreby. Matka nedovolila deťom zobrať si z domu ani veci osobnej potreby. Jediným záujmom starej matky je bezpečie a stabilita maloletých detí, ktoré je možné zabezpečiť len právoplatným rozhodnutím v tomto súdnom konaní.

33. Vo vzťahu k odvolaniu matky proti opravnému uzneseniu stará matka navrhla toto uznesenie Okresného súdu Martin ako vecne správne potvrdiť.

34. Odvolanie matky proti opravnému uzneseniu označila ako nedôvodné. Súd prvej inštancie týmto rozhodnutím len opravil chybu v písaní v záhlaví jeho rozsudku vo veci samej a to tak, že za slovným spojením za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Martin vykonal opravu v nasledovnom znení „v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q.. Q. X/XX, P., zastúpenej JUDr. Ivetou Ďurčaťovou, advokátkou, so sídlom O. XX, P.“. Ostatné časti rozsudku súdu prvej inštancie, t.j. výroky rozsudku zostali nezmenené. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 23P/72/2016-19 zo dňa 03.11.2016 začal z úradnej povinnosti konanie o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2016. Matka v podanom odvolaní proti opravnému uzneseniu neuviedla jediný dôvod, pre ktorý by bolo opravné uznesenie nesprávne. Hoci v ňom citovala ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP, obsah jej opravného prostriedku sa netýka samotného opravného uznesenia. V zmysle ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Takýmto konaním matky dochádza len k nedôvodnému predlžovaniu tohto súdneho konania, ktoré doposiaľ z tohto dôvodu nie je právoplatne skončené.

35. Okresná prokuratúra Martin vo svojom vyjadrení zo dňa 14.01.2019 navrhla odvolanie matky zamietnuť a napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť.

36. Matka vo svojom vyjadrení zo dňa 06.03.2019 zotrvala na svojom odvolaní.

37. Podľa jej názoru nie je dôvod, aby súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti starej matky a aby ona platila na obidve deti výživné. Zopakovala svoju predchádzajúcu argumentáciu prezentovanú v tomto súdnom konaní a zotrvala na tom, že stará matka hlboko zasiahla do života jej rodiny. Ustavične tiež zasahovala do výchovy jej detí. Ďalej matka uviedla, že udržiavala vzťah so svojím bývalým manželom 10 rokov a následne sa stali manželmi. Z tohto manželstva pochádzajú obidve maloleté deti P. i P.. Obidvaja sa o svoje deti zodpovedne starali a ľúbia ich. Do tohto vzťahu zasahovala stará matka maloletých, ktorá je panovačná a hádavá žena. Rodina F. sa v roku 2013 presťahovala bývať z P. do P., kde sa jej život skomplikoval. Exmanžel prestal podnikáť, nepracoval a nemal žiaden príjem. Matka podala žiadosť o rozvod manželstva, pretože exmanžel mal v tom čase priateľku, s ktorou je doposiaľ. Rozsudkom Okresného súdu Martin č.k. 21P/8/2014-127 zo dňa XX.XX.XXXX bolo manželstvo rodičov

maloletých detí rozvedené. Exmanžel následne býval s rodinou v dome cca 1 rok. Bolo to náročné obdobie, pretože matka sa starala o domácnosť (pracovala vo firme Trim Leader), čo bola náročná práca. V tom období si našla aj terajšieho partnera, ktorý začal v dome bývať tiež. Exmanžel odchádzal na víkend ku priateľke, keďže ona nesúhlasila, aby sa k nej nastáhoval. Aj v tom čase sa matka o deti zodpovedne starala. Následne sa začali prejavovať problémy s dcérou, ktorá sa odmietala učiť, nechodila načas domov, nedvíhala telefón a pred 15. rokom mala aj sexuálnu skúsenosť. Matka si vždy myslela, že majú spolu pekný vzťah a snažila sa s ňou otvorene o všetkom rozprávať. Syn P. nebol konfliktný. Matka tiež zdôraznila, že s partnerom F. Y. má kvalitný vzťah, hoci na jeho začiatku dochádzalo medzi nimi k občasnými výmenám názorov. Partner matky sa však jej matke znepáčil. Matka rozhodne popiera, že by mal na ňu zlý vplyv, prípadne že by svojho partnera pred deťmi niekedy uprednostňovala. Každý mal svoj okruh kamarátov a voľný čas trávili s nimi. Stará matka asi 42 rokov žije bez partnera, stará sa o schizofrenickú sestru, ku ktorej sa tiež vhodne nespráva. Tiež konzumuje alkoholické nápoje, odišla do predčasného dôchodku, keďže si nerozumela s vedúcou. Hoci matka a stará matka maloletých detí nemali ideálny vzťah, ako dcéra ju rešpektovala a vážila si ju. Matke je veľmi ľúto, že jej matka vyvolala v rodine takýto extrémny konflikt. O svoje deti má záujem, no tieto sa otočili ku nej chrbtom. Matka rozhodne poprela, že by sa bola úmyselne vyhla pojednávaniu konanému dňa 02.11.2018. Bola totiž PN a nevedela, že mohla požiadať o odročenie termínu pojednávania.

38. Stará matka vo svojom vyjadrení k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Martin zopakovala svoju argumentáciu prezentovanú v predchádzajúcich podaniach v rámci druhoінштанčného konania. Poukázala na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a uviedla, že matka bola od 18.01.2016 do 16.08.2018 zamestnaná v spoločnosti Trend Rajlek, s.r.o. Stará matka nemá vedomosť, z akého dôvodu bol jej pracovný pomer ukončený. Od 22.08.2018 do 11.12.2018 bola matka zamestnaná v spoločnosti Samhwa Tech, s.r.o., no zamestnávateľ s ňou skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe. Matka vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti, s poukazom na skutočnosť, že nemá žiadne zdravotné problémy, je schopná nájsť si adekvátne zamestnanie a to bez ohľadu na skutočnosť, že má dlhodobu pretrvávajúce problémy s nadmerným požívaním alkoholu. S poukazom na uvedené stará matka je toho názoru, že nie sú splnené podmienky pre zníženie výživného matky na obidve deti.

36. Stará matka vo svojom vyjadrení podanom k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Martin a Krajskej prokuratúry Žilina zopakovala svoju argumentáciu prezentovanú tak v prvoinштанčnom, ako aj v odvolacom konaní a navrhla, aby krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

37. Aktuálne už t.č. plnoletá P. F. dňa 22.10.2019 podala vyjadrenie v tejto odvolacej veci a na výzvu súdu uviedla, že pristupuje do tohto konania a trvá na určení výživného voči svojim obidvom rodičom. Zároveň predložila do spisu jej výučný list zo dňa 20.06.2019, z ktorého vyplýva, že v označený deň sa vyučila v učebnom odbore 6460H00 Predavač na Strednej odbornej škole obchodu a služieb, X. XX, P., o čom svedčí aj jej vysvedčenie o záverečnej skúške zo dňa 20.06.2019, vrátane dodatku o záverečnej skúške. Dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 02.10.2019 preukazuje, že s účinnosťou od 05.10.2019 do 04.11.2019 P. F. je zamestnaná u zamestnávateľa Peter Paulovič - SOMELIÉR VINOTÉKA, Puškinova 4610/3, 036 01 Martin, IČO: 43 874 843. Maximálna dĺžka pracovného času je určená na 10 hodín týždenne s odmenou 3,00 Eurá za hodinu. Zároveň P. F. uviedla, že doposiaľ býva u svojej starej matky na adrese Q.. Q. XX/X, XXX XX P..

38. Ďalšie podania účastníkov v prejednávanej veci neboli produkované.

50. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie matky bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu v rozsahu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok v spojení s opravným uznesením okresného súdu podľa § 379 CSP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie po dokazovaní vykonanom v súlade s ust. § 386 CSP na pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) podľa ust. § 388 CSP a § 2 ods. 1 CMP zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

51. Na pojednávanie konané na odvolacom súde dňa 29.11.2019 sa po predchádzajúcom predvolaní nedostavil kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a mal lehotu na prípravu pojednávania zachovanú. Svoju neúčast' kolízny opatrovník ospravedlnil z dôvodu výkonu iných služobných povinností a žiadal, aby odvolací súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Z uvedeného dôvodu odvolací súd vykonal pojednávanie v jeho neprítomnosti (§ 180 CSP).

52. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a až na výnimky uvedené ďalej sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

53. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd, až s výnimkou vyčíslenia nedoplatku rodičov maloletého dieťaťa na výživnom za každé dieťa osobitne.

54. Zároveň bol odvolací súd nútený reagovať na zistenú zmenu skutkového stavu, ktorá nastala v prejednávanej veci až v štádiu odvolacieho konania. Súčasne preskúmal i námietky matky obidvoch detí uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

55. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd) nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie účastníkov. Navyše skutočnosti všeobecne známe (tzv. notoriety) alebo známe súdu z jeho činnosti, sa nedokazujú (§ 186 ods. 1 CSP). Ide o také skutočnosti, ktoré sú známe pomerne širokému okruhu ľudí a vedomosť o týchto skutočnostiach možno u bežného, priemerne vzdelaného človeka žijúceho v danom mieste a čase predpokladať. Nie je pritom podmienkou, aby boli známe každému. Nedokazujú sa ani skutočnosti známe súdu z jeho rozhodovacej činnosti (napr. z konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti a pod). Odvolací súd zároveň poznamenáva, že účastníci mali priestor v rámci odvolacieho konania sa k takýmto skutočnostiam, uvedeným v napadnutom rozhodnutí, vyjadriť. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo rozhodol o zvedení obidvoch detí do náhradnej osobnej starostlivosti matky a určil výživné rodičov na deti a ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov.

56. Odvolací súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom účastníkov, ich zástupcov i zúčastnených subjektov, a listinnými dôkazmi založenými v spise o. i. (odpoveď na lustráciu Sociálnej poisťovne na matku zo 04.10.2019 č.l. 532-536, odpoveď na lustráciu Sociálnej poisťovne na otca č.l. 535 spisu, odpoveď na lustráciu Sociálnej poisťovne na P. F. z č.l. 536, správa od bývalého zamestnávateľa matky Manuvia Jobliner, s.r.o. z 09.10.2019 č.l. 542-544, správa od bývalého zamestnávateľa matky ECCO Slovakia, a.s. Martin z 08.10.2019 č.l. 546-547 spisu, správa ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice na matku a otca z 10.10.2019 č.l. 552-554 spisu, správa o prešetrení pomerov v rodine ÚPSVaR Martin z 15.10.2019 č.l. 556-557 spisu + prílohy č.l. 558-560 spisu, správa od zamestnávateľa matky Samhwa Tech, s.r.o. z 18.10.2019 č.l. 568, vyjadrenie P. F. z 22.10.2019 č.l. 570 + príloha 571-574 spisu, správa ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice na otca o prešetrení pomerov zo 16.10.2019 č.l. 578, správa ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice z 19.11.2019 č.l. 590 + príloha č.l. 591-592 spisu, podnájomnou zmluvou uzavretou dňa 01.08.2019 medzi nájomcom Ing. T. I. a podnájomcami Y. F. a F. Y. a pracovnou zmluvou, ktorú matka uzavrela so zamestnávateľom DOPPLER SK, s.r.o. Turčianske Teplice dňa 20.11.2019).

57. Na základe takto doplneného a zopakovaného dokazovania odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané splnenie dôvodov pre zverenie obidvoch detí (P. i P.) do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Matka zotrvala na svojej doterajšej argumentácii prezentovanej tak v priebehu prvoinštančného i odvolacieho konania. Stále si nechce priznať že, po tom ako nadviazala známosť so svojim terajším druhom F. Y., začala mať problémy s alkoholom, ktoré u nej pretrvávajú až doposiaľ. Tomu nasvedčujú i dôkazy vykonané súdmi obidvoch inštancií. Treba pritom zdôrazniť, že kolízny opatrovník v čase, keď boli obidve deti maloleté riešil krízovú situáciu, ktorá nastala v rodine matky. Jednalo sa dlhodobo o konfliktné spolunažívanie matky s jej druhom a požívanie alkoholu obidvomi. Deti, ktoré v tom čase žili s matkou, boli tak vystavované konfliktným situáciám medzi matkou a jej druhom i atakom voči nim samotným zo strany matkinho druhu. V tejto krízovej situácii našli deti útočisko práve u svojej starej matky B. F., ktorá ich prichýlila a doposiaľ im zabezpečuje výživu a starostlivosť. Súd prvej inštancie pritom zohľadnil zistenia OR PZ v Martine,

odbor poriadkovej polície zo dňa 21.10.2016 a tiež úradný záznam spísaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Úsek sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Turčianske Teplice spísaný v tom čase s maloletou P. F. a B. F.. Namiesto osočovania pracovníčky kolízneho opatrovníka by si matka mala uvedomiť, že pracovníci tohto orgánu vyvinuli úsilie na normalizáciu vzťahov v rodine, čoho dôsledkom bolo aj to, že deti sa po čase (v roku 2016) vrátili naspäť domov k matke. Situácia v rodine matky sa však opätovne vrátila do starých koľají - matka a jej druh požívali alkoholické nápoje a v ich domácnosti pretrvávali konfliktné situácie. Obidve maloleté deti pritom v konaní opakovane uviedli, že správanie matky voči nim sa zmenilo a vyjadrili jednoznačné želanie zostať bývať u svojej starej matky. Zároveň bolo v konaní preukázané, že otec nemá vytvorené podmienky na to, aby mu obidve deti boli zverené do osobnej starostlivosti. Okresný súd preto vydal neodkladné opatrenie (uznesením č.k. 23P/72/2016-196 zo dňa 25.07.2017), ktorým dočasne zveril obidve v tom čase maloleté deti P. F., nar. XX.XX.XXXX a P. F., nar. XX.XX.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach, a to počnúc od 06.12.2016. Zároveň súd uložil každému z rodičov s účinnosťou od 06.12.2016 platiť výživné na obidve deti. Matke uložil platiť na výživu maloletej P. sumou 100,00 Eur mesačne a na maloletého P. sumou 70,00 Eur mesačne, počnúc od 06.12.2016 so splatnosťou vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, spolu s nedoplatkom na výživnom vyčísleným za obdobie od 06.12.2016 do 31.07.2017. Otcovi súd uložil povinnosť platiť výživné na maloletú P. a tiež na maloletého P. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu mesačne počnúc od 06.12.2016 vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, na každé dieťa osobitne, spolu s nedoplatkom na výživnom vyčísleným za obdobie od 06.12.2016 do 31.07.2017. Súd tiež upravil styk otca s maloletým P. tak, že sa môže otec s dieťaťom stretať každý párný víkend v kalendárnom roku, a to v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. nepretržite. Obidvom rodičom maloletých detí tiež uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, referát poradensko-psychologických služieb. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, referátu poradensko-psychologických služieb uložil vykonať párové stretnutia s rodičmi, v prípade potreby aj s maloletými deťmi, a to v počte najmenej 12 v období jedného roka od právoplatnosti tohto uznesenia a predkladať súdu štvrtročne v písomnej forme správy o priebehu odborného poradenstva, či bol splnený účel výchovného opatrenia, a to najneskôr do posledného dňa toho-ktorého štvrtroka a rozhodol o trovách konania. Uvedené rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť dňa 21.08.2017. Na základe odvolania rodičov maloletých detí Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 9CoP/68/2017-253 zo dňa 31. januára 2018 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd po vykonanom dokazovaní rozhodol vo veci samej napadnutým rozsudkom.

58. Ako už bolo uvedené vyššie, z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že matka naďalej žije s partnerom F. Y., z ktorého majú deti obavu a boja sa jeho nevyspytateľného správania. Matka sa o obidve deti vôbec nezaujímal. S maloletou P. sa dlhodobo nestretávala, keďže dcéra voči nej zaujala úplne odmietavý postoj. Nechcela s ňou komunikovať, ani sa stretávať. S maloletým P. matka udržiavala sporadicky telefonický kontakt. Dieťa sa viac kontaktovalo s otcom. Obidve deti pritom vyjadrili obavu, že v prípade zverenia do otcovej starostlivosti by neskôr museli akceptovať prípadnú striedavú starostlivosť o oboch rodičov. Je zrejmé, že od vydania uznesenia o neodkladnom opatrení sp. zn. 23P/72/2016 zo dňa 03.11.2016 sa situácia v rodine podstatným spôsobom nezmenila. Na základe dlhodobo nepriaznivej a veľmi zložitej situácie v rodine, ktorá negatívne vplývala najmä na zdravý psychický, fyzický a sociálny vývoj maloletých detí, kolízny opatrovník navrhol obidve maloleté deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, pričom pri rozhodovaní žiadal prihliadnúť na to, že obidve maloleté deti majú medzi sebou veľmi blízky súrodenecký vzťah a väzby, ktoré by nemali byť narušené a pretrhnuté, ako tomu napokon nasvedčuje aj výpoveď t. č. už pľoletej P. na pojednávaní pred odvolacím súdom. Dcéra P. uviedla, že kamaráti jej posielali videá z P., na ktorých bola matka, či už v pohostinstve alebo na námestí značne pod vplyvom alkoholu. Uviedla, že mamu má rada, ale nedokáže tolerovať jej správanie pod vplyvom alkoholu. Okrem toho sa po nadobudnutí pľoletosti pripojila k nároku na výživné, a to až do času, kým neukončila prípravu na svoje budúce povolanie. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že okresný súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci zohľadnil individuálne okolnosti prípadu a jeho záver o nariadení náhradnej osobnej starostlivosti nad v tom čase obidvomi maloletými deťmi P. a P. F., vyhodnotil odvolací súd ako správny. Okresný súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, z ktorého jednoznačne vyplýva, že zverenie obidvoch maloletých detí ku dňu 06. 12. 2016 do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F. je v ich najlepšom záujme. Tvrdenie odvolateľky o tom, že je schopná postarať sa o riadnu výchovu a výživu a všestranný rozvoj svojich

obidvoch detí, bolo vyvrátené práve dôkaznými prostriedkami vykonanými v priebehu prvoinštančného i odvolacieho konania. Odvolací súd nerozporuje zhodné tvrdenia matky a jej starej matky o tom, že v minulosti obidvaja rodičia, (pokiaľ žili v meste P. a následne i určité obdobie po presťahovaní do P.), zabezpečovali deťom riadnu starostlivosť. Deti teda žili harmonickým životom, v ktorom si otec i matka voči nim plnili riadne svoje povinnosti. Správanie matky sa však zmenilo po tom, ako sa rozviedla a nadväzne na to nadviazala známosť so svojím terajším druhom F. Y., s ktorým začala vo zvýšenej miere požívať alkoholické nápoje. Konfliktné spolužitie matky a jej druhá v ich partnerskom živote matky neblahým spôsobom vplývalo na psychiku obidvoch v tom čase maloletých detí. Taká situácia v rodine nevytvárala pre deti vhodné prostredie a nebola zárukou, že bude o ne riadne postarané.

59. Otec sa po čase odsťahoval zo spoločnej domácnosti, ktorú dovtedy zdieľal s matkou, jej druhom i deťmi. Kontaktuje v zásade len s maloletým P.. Aktuálne je bez práce. Trpí zdravotnými problémami (nepredvídateľným odpadávaním), no doposiaľ mu nebol priznaný invalidný dôchodok. Hoci by sa otec mohol zamestnať v chránenej dielni, takéto zamestnanie odmieta a z evidencie nezamestnaných Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin bol vyradený pre nespokojnosť. Otec bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 23.05.2016 do 01.11.2018 vrátane. Ako sám uviedol, príležitostne si zarába brigádnicky, ale svoj príjem a výdavky nebol ochotný súdu uviesť. Je teda zrejme, že schopnosti a možnosti otca umožňujú mu zabezpečiť si príjem, a to aj adekvátny jeho aktuálnemu zdravotnému stavu. To, že odmieta pracovať v chránenej dielni, nemôže byť vyhodnotené na jeho prospech.

60. Matka v poslednom období zmenila viacero zamestnávateľov. Od 22.08.2018 do 11.12.2018 pracovala vo firme Samhwa Tech s.r.o. Turčianske Teplice, kde jej hrubá mzda za uvedené obdobie predstavovala čiastku 1.453,78 Eur, čistý príjem za celé trvanie pracovného pomeru predstavoval čiastku 1.093,49 Eur s tým, že v období od 22.10. do 11.12.2018 bola matka práceneschopná a po ukončení PN bol skončený s ňou pracovný pomer podľa § 72 Zákonníka práce v skúšobnej dobe. Následne bola matka evidovaná ako uchádzač o zamestnanie od 08.01.2019 do 30.04.2019 vrátane. Dôvodom vyradenia z evidencie bolo, že dňom 01.05.2019 uzavrela pracovnú zmluvu. V období od 01.05.2019 do 29.05.2019 pracovala matka vo firme ECCO Slovakia, a.s. Martin. Pracovný pomer bol dojednaný na dobu určitú s tým, že matka ukončila pracovný pomer zo zdravotných dôvodov. Jej príjem v uvedenej spoločnosti za predmetný mesiac predstavuje čiastku 331,95 Eur. U zamestnávateľa Manuvia Jobliner s.r.o. Bratislava bol ukončený pracovný pomer matky trvajúci od 10.06.2018 do 06.08.2019 s odôvodnením, že pracovný pomer bol ukončený zo strany zamestnávateľa z dôvodu, že matka bola v pracovnej dobe pod vplyvom alkoholu. Bola poslaná domov s tým, že v predmetný deň bude mať absenciu. Ďalší deň však už do práce neprišla, ani sa neozvala. U tohto zamestnávateľa matka dosiahla priemerný mesačný príjem okolo 400,00 Eur. Za obdobie trvania pracovného pomeru jej bola vyplatená čiastka 824,05 Eur. Ďalej bola matka evidovaná na úrade práce od 30.05.2019 do 09.06.2019. Dôvodom jej vyradenia z evidencie dňom 10.06.2019 bolo uzavretie pracovnej zmluvy. Následne bola matka evidovaná na úrade práce od 07.08.2019 a dňa 30.11.2019 uzavrela pracovnú zmluvu so zamestnávateľom Doppler SK s.r.o. Turčianske Teplice, kde pracuje ako montážnik so základnou mzdou 520,00 Eur mesačne.

61. V priebehu odvolacieho konania bolo tiež vykonané šetrenie kolíznym opatrovníkom, a to v rodine starej matky, matky otca. Kolízny opatrovník podal o tom vo svojich šetreniach správy zo dňa 15.10.2019 a 19.11.2019. Vyplýva z nich, že stará matka obýva spoločne s maloletým P. štvorizbový byt, ktorý minulý rok v júli darovala svojim plnoletým synom a v byte má právo doživotného užívania. V spoločnej domácnosti žije so starou matkou a maloletým P. aj jeho sestra P. F., nar. XX.XX.XXXX a sestra starej matky p. P. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorá má diagnostikovanú schizofréniu a stará matka je jej opatrovateľkou. P. O. má k dispozícii vlastnú izbu. Trpí výkyvmi nálad, no nikdy sa agresívne neprejavovala voči členom rodiny, ani iným ľuďom. Maloletý P. má k dispozícii izbu so sestrou, kde má všetko potrebné na spanie, voľný čas, aj prípravu do školy. Stará matka má vlastnú izbu. Domácnosť je veľmi pekne a moderne zariadená účelným nábytkom, hygiena v domácnosti je na požadovanej úrovni. Stará matka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 412,00 Eur mesačne. Uhrádza nájomné vo výške 200,00 Eur mesačne, v ktorej čiastke je zahrnutý aj poplatok za vodu. Ďalej uhrádza inkaso vo výške 28,00 Eur mesačne a štvrťročne uhrádza poplatok za plyn vo výške 11,00 Eur mesačne. Nespláca žiadne úvery, ani pôžičky. Stará matka uhrádza aj všetky výdavky spojené so školskou dochádzkou maloletého P. (obedy, cestovné a pod.). Je v pravidelnom kontakte s triednym učiteľom maloletého dieťaťa, pravidelne sa zúčastňuje aj rodičovských združení. Od ÚPSVaR Martin poberá stará matka na maloletého P. prídavok na dieťa vo výške 24,34 Eur a opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti vo výške 239,90 Eur. Rodičia na výživu maloletého dieťaťa starej matke ani neprispievajú.

62. Maloletý P. začal od septembra navštevovať 1. ročník Spojenej školy v P., odbor mechanik strojov a zariadení. Jedná sa o štvorročný maturitný odbor a duálne vzdelávanie (prax vykonáva spoločnosť ŽOS Vrútky, a.s.). V škole sa mu zatiaľ darí, prezentuje spokojnosť so štúdiom i praxou. V októbri bude mať prvé rodičovské združenie, ktorého sa stará matka zúčastní. Podali si žiadosť aj o sociálne štipendium. Maloleté dieťa navštevuje kardiologickú ambulanciu v P. v polročných intervaloch, nakoľko je vedený aj v neurologickej ambulancii z dôvodu diagnostikovanej epilepsie. Pravidelne užíva lieky. Raz za rok navštevuje aj endokrinologickú ambulanciu. Rodičia sa o maloleté dieťa takmer nezaujímajú. Maloletý P. navštevoval domácnosť otca. Potom ako sa otec presťahoval do inej časti Mesta P. (na F.), kde má prenajatú jednu izbu v rodinnom dome nejakého pána, syn sa s ním stretáva už menej často. Matka sa o maloleté dieťa nezaujíma vôbec. Dom v P. predala a s partnerom si vraj prenajali nejaký byt v S. S.. Matka vraj prestala pracovať. Stará matka prezentovala, že s maloletým P. nie sú žiadne výchovné, či iné problémy, je to dobrý chlapec, je rada, že je u nej v domácnosti.

63. Okrem toho bolo dňa 15.10.2019 vykonané prešetrenie pomerov v domácnosti matky maloletého P.. V čase šetrenia sa v domácnosti nachádzala matka detí a jej priateľ p. F. Y.. Matka spolu s priateľom v súčasnej dobe žije v byte, ktorí majú v prenájme. Byt sa nachádza na adrese F. XXX/XX, S. S.. Jedná sa o trojizbový byt, kde sa nachádza spálňa, obývačka a ďalšia izba, v ktorej je umiestnená posteľ, písací stôl, stoličky a skrinky na uloženie vecí. V prípade potreby môže táto izba slúžiť ako detská izba. Súčasťou bytu je aj kuchyňa a hygienické zariadenie. V domácnosti sa nachádzajú dve mačky, ktoré žijú v byte. Hygienický štandard domácnosti je na dobrej úrovni. Hoci sa matka aktuálne nachádza v S. S., trvalý pobyt má stále nahlásený v P. na pôvodnej adrese, kde v minulosti bývala. Spolu s priateľom si plánujú kúpiť vlastnú nehnuteľnosť, no zatiaľ nemajú na to dostatočnú hotovosť. V blízkej budúcnosti sa partneri plánujú zosobášiť. Matka uviedla, že s deťmi je v kontakte prevažne telefonicky, pričom deťom volá ona. Kontaktuje sa s deťmi raz za týždeň, prípadne raz za dva týždne. Osobný kontakt je menej častý, raz za mesiac, prípadne menej. So starou matkou nie je v žiadnom kontakte, ani o to nemá záujem. Vyčíta jej vzniknutú situáciu ohľadne detí. P. spolu s maloletým P. žije v domácnosti starej matky, pričom podľa vyjadrenia matky, dcéra dokončila školu, vyučila sa za predavačku a aktuálne má priateľku, u ktorej sa občas zdržiava. Zamestnala sa ako predavačka vo vinotéke. Matka dcéru ponúkla možnosť navštíviť ju v jej domácnosti. Matka rešpektuje rozhodnutie maloletého P. bývať v domácnosti starej matky, ale najradšej by bola, keby žil v domácnosti s ňou a jej priateľom. Maloletý P. do domácnosti matky nechodí, ale keď sa stretnú, na vopred dohodnuté stretnutie P. matku vyobíjajú. Na jeho 15. narodeniny ho zobrala matka do centra S. v P., kde si spoločne dali čínske jedlo, ktoré má syn rád a zároveň mu dala 50,00 Eur, aby si kúpil niečo na seba. S výškou výživného stanoveného okresným súdom matka nesúhlasí. Považuje ho za vysoké a vyčíta tiež súdu, že otec nemá určenú rovnakú výšku výživného. V prípade, že by súd rozhodol o zverení detí do jej starostlivosti, žiada, aby súd stanovil vyživovaciu povinnosť otca k deťom v sume 70,00 Eur na dcéru a 40,00 Eur na syna P.. Matka si voči deťom vyživovaciu povinnosť neplní. V súčasnosti je spoločne so svojím priateľom nezamestnaná, no obaja si aktívne prácu hľadajú. Matka mala podanú vypísanú na stole žiadosť o zamestnanie vo firme SHP a.s. so sídlom v Turčianskych Tepliciach.

64. Otec sa na adrese P. XXA/XX, P. - F. už nezdržuje, toho času býva na adrese U. XX, P. v rodinnom dome, ktorý patrí jeho známemu. Má k dispozícii jednu izbu, kuchyňu a WC. Majiteľ domu býva na hornom poschodí domu. Od januára 2020 sa otec plánuje presťahovať do jednoizbového bytu na ulici A. vo Q.. Otec súhlasil s tým, aby bol maloletý P. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F.. Vyjadril sa, že syn chce zostať u starej mamy. Uviedol, že so synom sa stretáva, nikto mu v stretávaní nebráni. Maloletý P. navštevuje jeho domácnosť, s čím stará matka súhlasí. Vyživovaciu povinnosť voči synovi si neplní, čaká na rozhodnutie súdu. Synovi však kúpi to, čo potrebuje. Toho času je otec dobrovoľne nezamestnaný a žije z úspor. Plánuje si podať žiadosť o invalidný dôchodok vzhľadom na jeho nepriaznivý zdravotný stav.

65. Maloletý P., s ktorým bol vykonaný pohovor na úrade práce dňa 18.11.2019 bez prítomnosti starej matky uviedol, že u starej matky sa mu býva lepšie, než sa mu bývalo u matky, je tam omnoho väčší kľud, než má v domácnosti matky, a to z dôvodu, že matka nadmerne požívala alkohol, čo viedlo ku konfliktným situáciám medzi členmi v domácnosti. Uviedol, že sestra P. už dovŕšila 18 rokov a menej sa zdržiava u starej matky. Zamestnala sa a prespáva u kamarátky. Vzťah so sestrou hodnotí ako dobrý, súrodenci si rozumejú a navzájom sú si oporou. V škole sa maloletému páči, keď vyštuduje, chcel by sa zamestnať ako CNC programátor - zaujíma sa o technické veci. S matkou bol maloletý P. v osobnom kontakte za posledné dva mesiace asi trikrát, v jej domácnosti však ešte nebol. Matka ho pozvala k sebe

domov, ale v čase, keď mu to navrhovala, nemohol ísť. S matkou sa stretá, pokiaľ ona sama iniciuje stretnutia, v nákupnom centre, v reštaurácii a pod. Okrem toho je s matkou v kontakte aj telefonicky. Väčšinou mu zavolá matka. Telefonujú spolu cca trikrát do týždňa. Na posledné narodeniny mu matka dala peniaze, aby si niečo kúpil. Sestre dala k 18. narodeninám 100,00 Eur, čo od času, kedy sú deti u starkej, nerobievala. S otcom je maloletý P. v kontakte. Do jeho domácnosti chodíva aj počas víkendov. Za posledné dva mesiace bol u neho len jedenkrát, predtým tam chodieval častejšie. Teraz viac času trávi s kamarátmi. Otec mu niekedy ku starkej prinesie jedlo, ale do bytu ku starkej nejde. Pred panelákom sa spoločne porozprávajú. Maloletý P. sa vyjadril, že je rád, keď vidí rodičov, hlavne, keď s nimi nie je dlhší čas v kontakte. Chcel by však naďalej žiť v domácnosti starej matky, s ktorou má dobrý vzťah a nemajú vzájomné nezhody. Stará matka umožňuje maloletému stretávať sa s rodičmi, pričom rozhodnutie o stretnutí ponecháva na jeho zväžení.

66. Na základe uvedeného kolízny opatrovník vyjadril presvedčenie, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky B. F., u ktorej jeho šetrením neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by boli prekážkou pri zverení maloletého P. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Kolízny opatrovník zároveň pripojil do spisu aj potvrdenia o štúdiu, hodnotení obidvoch detí tak zo základnej, ako aj strednej školy, ako aj hodnotenie ich ošetrujúcej lekárky. Vyplýva z nich, že dochádzka obidvoch detí bola v čase návštevy v škole na dobrej úrovni, stará matka sa o deti stará vzorne, zúčastnila sa aj na rodičovských združeniach, hygiena detí bola na veľmi dobrej úrovni, správanie detí bolo vzorné, v kolektíve boli obľúbené, o dieťa sa aktívne zaujíma stará matka, ktorá chodila aj na rodičovské združenia.

67. Na základe takto zistenej zmeny skutkového stavu krajský súd rozhodnutie okresného súdu o zverení obidvoch v tom čase maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti zmenil vo vzťahu t. č. k už plnoletej P., ktorú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky s účinnosťou od 06.12.2016 do 27.05.2019. Dňa 28.05.2019 totiž P. F. nadobudla plnoletosť. S účinnosťou odo dňa jej plnoletosti je platobným miestom (prijímateľom výživného) už preto priamo P. To bol aj dôvod, prečo odvolací súd nadväzne na to zmenil aj výrok okresného súdu o výživnom obidvoch rodičov na dcéru P., kedy s účinnosťou od 28.05.2019 výživné na dcéru P. splatné za obdobie od 28.05.2019 do 30.06.2019 uložil obidvom rodičom platiť už priamo k jej rukám. K zmene napadnutého rozhodnutia v predmetnej časti odvolací súd pristúpil len z dôvodu zmeny platobného miesta. Zmena výšky výživného určeného okresným súdom u P. do 30.06.2019 a u P. do 31.08.2019 neprichádzala do úvahy, pretože táto zodpovedala zárobkovým schopnostiam, možnostiam i pracovnému potenciálu obidvoch rodičov. Zároveň odvolací súd zmenil aj rozsudok okresného súdu o nedoplatku rodičov na výživnom na dcéru P., keďže Ako už bolo uvedené vyššie, dňom 01.07.2019 sa P. stala schopnou samostatne sa živiť.

68. Ako už bolo uvedené vyššie dcéra P. F. dňa 20. júna 2019 ukončila štúdium na strednej škole, čím sa stala schopnou samostatne sa živiť. Ku dňu 30.06.2019 tak zanikla vyživovacia povinnosť rodičov voči ich dcére, ktorá sa ďalej nepripravuje na svoje budúce povolanie a maloletý P. od 01.09.2019 nastúpil do 1. ročníka na štúdium na strednej škole.

69. Zákon o rodine umožňuje, ak sa zmenia pomery na strane rodičov, prípadne na strane detí samotných, aby výživné bolo novým spôsobom upravené (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine). Samozrejme nejde o akúkoľvek zmenu, ale o takú zmenu, ktorá má význam pre záver, že výživné určené v predchádzajúcom rozhodnutí už nezodpovedá zmenenej situácii, a to jednak na strane osôb výživou povinných, tak i osoby k výžive oprávnenej. Takouto zmenou pomerov nie je teda akákoľvek zmena z hľadísk rozhodujúcich pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho rázu v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie predchádzajúceho rozhodnutia, teda o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov.

70. Hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol o výške výživného na dieťa opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnúť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výšky výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Pokiaľ by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového

rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Len v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia, zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie, zmena zdravotného stavu a iné. V zmysle ustálenej súdnej praxe sa za opodstatnenú zmenu pomerov považuje aj zmena v dôsledku plynutia času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím spojené zvýšené výdavky.

71. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného rodiča (v prejednávanej veci otca) musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Snaha povinného znížiť vyživovaciu povinnosť na najmenšiu možnú mieru je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti (akejkoľvek) neprihliada len na jeho skutočné príjmy, ktoré v čase vyhlásenia rozhodnutia dosahuje, ale vychádza sa z jeho potenciálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a podobne). V zmysle § 75 ods. 1 vety druhej Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Okrem toho v zmysle ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

72. Vyššie citované zákonné ustanovenia vyjadrujú všeobecné hľadiská, na ktoré súd prihliada pri určení vyživovacej povinnosti. Patria k nim predovšetkým odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na jeho budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv, atď.), ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú teda rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Navyiac súd prihliadne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy i prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

73. Vo vzťahu ku dňu priznania výživného odvolací súd uvádza, že v zmysle ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine sa právo na výživné nepremičuje, možno ho však priznať len odo dňa podania návrhu. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie po dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Obidve v tom čase maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky dňom 06.12.2016. Od toho času vznikol aj nárok na platenie výživného voči rodičom, a to na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 45 ods. 8 Zákona o rodine).

74. Obdobie nedoplatku matky na výživnom na dcéru P. odvolací súd vo svojom rozhodnutí stanovil od 06.12.2016 do 30.06.2019, ktorého výška predstavuje celkom sumu 3.083,87 Eur. Takto určený nedoplatok na výživnom povolil odvolací súd matke splácať v mesačných splátkach po 30,00 Eur mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin pod následkom straty výhody splátok,

ak sa matka dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky (§ 232 ods. 4 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP). Pri výške určeného výživného 100,00 Eur mesačne jeho pomerná časť za mesiac 12/2016 predstavuje sumu 83,87 Eur, ďalej je to za obdobie od 01.01.2017 do 30.06.2019 (30 mesiacov x 100,00 Eur = 3.000,00 Eur), z ktorého časť vo výške 2.970,97 Eur splatnú za obdobie od 06.12.2016 do 27.05.2019 odvolací súd uložil matke zaplatiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 30,00 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, ak sa matka dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky. Nedoplatok matky na výživnom vzniknutý za obdobie od 28.05.2019 do 30.06.2019 v celkovej sume 112,90 Eur odvolací súd uložil matke zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám dcéry P. (§ 232 ods. 4 s použitím § 2 ods. 1 CMP).

75. S prihladením na zmenu pomerov matky maloletého dieťaťa, ktorá v mesiaci máj 2019 predala nehnuteľnosť v P. v sume 58.000,00 Eur, jej príjem z pracovného pomeru, no najmä potencialitu jej príjmov, a tiež v súvislosti s nástupom maloletého P. s účinnosťou od 01.09.2019 na štúdium na strednú školu a so súčasným prihladením na fakt, že matke ubudla ku dňu 01.07.2019 vyživovacia povinnosť k dcére P., odvolací súd v súlade s ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol tak, že matka je povinná platiť na maloletého P. F. výživné vo výške 70,00 Eur mesačne s účinnosťou od 06.12.2016 do 31.08.2019 a s účinnosťou od 01.09.2019 vo výške 100,00 Eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Zároveň je nutné dodať, že na platbách za byt (430,00 Eur mesačne), v ktorom býva t.č. matka so svojim druhom sa má rovnako podieľať aj p. F. Y.. Nedoplatok matky na výživnom na maloletého P. za obdobie od 06.12.2016 do 28.11.2019 v celkovej výške 2.592,03 Eur odvolací súd povolil matke splácať spolu s bežným výživným na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 30,00 Eur mesačne pod následkom straty výhody splátok (§ 232 ods. 4 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP).

76. Rovnako vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu vo vzťahu k jeho povinnosti platiť výživné na plnoletú dcéru P. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu mesačne vopred s účinnosťou od 06.12.2016 do 27.05.2019 na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a s účinnosťou od 28.05.2019 do 30.06.2019 uložil otcovi platiť toto výživné k rukám dcéry P. V nadväznosti na túto zmenu odvolací súd vyčíslil otca nedoplatok na výživnom na dcéru P. za obdobie od 06.12.2016 do 30.06.2019 na sumu 849,70 Eur (pomerná časť za 26 dní mesiaca 12/2016 zo sumy 27,13 Eur predstavuje čiastku 22,75 Eur + v období mesiacov 1/ až 6/2017 bola výška minimálneho výživného v sume 27,13 Eur, v období od 01.07.2017 do 30.06.2018 predstavovala jeho výška 28,08 Eur a v období od 01.07.2018 do 30.06.2019 jeho výška predstavovala čiastku 28,79 Eur). Pri takomto výpočte za rok 2017 je to (6 mesiacov x 27,13 Eur = 162,78 + 6 mesiacov x 28,08 Eur = 168,48 Eur; za rok 2018 je to 6 mesiacov x 28,08 Eur = 168,48 Eur a 6 mesiacov po 28,79 Eur = 172,74 Eur a za obdobie mesiacov 1/ až 6/2019 je to 6 mesiacov x 28,79 Eur = 172,74 Eur). Súčet týchto čiastok potom predstavuje nedoplatok otca na výživnom vo výške 849,70 Eur, z ktorého časť vo výške 818,63 Eur splatnú za obdobie od 06.12.2016 do 27.05.2019 odvolací súd uložil otcovi zaplatiť na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin v splátkach vo výške 20,00 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, ak sa otec dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky. Nedoplatok otca na výživnom vzniknutý za obdobie od 28.05.2019 do 30.06.2019 v celkovej sume 31,07 Eur odvolací súd uložil otcovi zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku k rukám dcéry P. (§ 232 ods. 4 s použitím § 2 ods. 1 CMP).

77. S účinnosťou od 01.09.2019 súd pristúpil k zmene výšky výživného na maloletého P. aj u otca, a to na sumu 50,00 Eur mesačne, ktoré otcovi uložil platiť vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že otec má pracovný potenciál (jeho zníženie doposiaľ nebolo deklarované žiadnym rozhodnutím) a ako sám uviedol, že v chránenej dielni odmieta pracovať. Okrem toho je zrejmé, že si brigádnickou činnosťou privyrába na živobytie a bol vyradený pre nespoluprácu z evidencie nezamestnaných Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin. Za popísanej situácie odvolací súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca, aby s účinnosťou od 01.09.2019 platil výživné na maloletého syna P. vo výške 50,00 Eur mesačne, keď súčasne zohľadnil, že s účinnosťou od 01.07.2019 otcovi zanikla vyživovacia povinnosť voči dcére P., ktorá je už schopná sa samostatne živiť.

78. Za obdobie od 06.12.2016 do 28.11.2019, kedy došlo k vyhláseniu rozsudku odvolacieho súdu, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom na Maloletého P. v sume 1.072,22 Eur. Od 01.07.2019 výška minimálneho výživného pri relevantnom životnom minime 95,96 Eur predstavuje čiastku 28,79 Eur, čo za dva mesiace predstavuje výšku 57,58 Eur a za obdobie od 01.09.2019 do 28.11.2019, t.j. $2 \times 50,00 \text{ Eur} + 50,00 \text{ Eur} : 30 \times 28 = 46,67 \text{ Eur}$). Takto určený nedoplatok na výživnom uložil odvolací súd otcovi zaplatiť v splátkach vo výške 20,00 Eur mesačne pod následkom straty výhody splátok spolu s bežným výživným, ak sa otec dostane do omeškania s úhradou čo i len jednej splátky (§ 232 ods. 4 CSP s použitím § 2 ods. 1 CMP).

74. Zároveň odvolací súd dodáva s ohľadom na to, že vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov voči obidvom deťom trvala a rodičia im neposkytovali ďalšie plnenia mimo súdom určeného výživného s výnimkou malých darov uvedených vyššie, je neakceptovateľné, aby súd uložil splácať dlh voči dcére P. a synovi P. v menších splátkach. Napokon, od začatia konania mali obidvaja rodičia dosť široký časový priestor na to, aby si výživné na obidve deti odkladali. Matka dokonca sama na pojednávaní pred odvolacím súdom uviedla, že naschvál neplatila na deti výživné a otec povedal, že čakal na právoplatné skončenie tohto konania. Netreba totiž opomíňať fakt, že rozsudky o výchove a výžive maloletých detí sú vykonateľné ich doručením (§ 44 CSP). Napriek tomu, že obidvaja rodičia boli súdom prvej inštancie o tom v napadnutom rozsudku poučení o jeho predbežnej vykonateľnosti, doposiaľ nezaplatili na výživné deťom na určené platobné miesto žiadnu čiastku výživného. Rodičia tak naplnili skutkovú podstatu trestného činu zanedbania povinnej výživy, za ktoré môžu byť odsúdení v trestnom konaní. Netreba tiež opomíňať fakt, že výživné na maloleté deti má pred všetkými dlhmi rodičov prednosť.

75. S prihliadnutím na rozsiahle dokazovanie vykonané v prejednávanej okresnej i krajskej súdom a zistený skutočný stav veci, odvolací súd návrh matky na vypočutie svedka F. Y. ako nadbytočný zamietol.

76. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), však odvolanie matky proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 23P/72/2016-364 zo dňa 06.11.2018 odmietol.

77. V zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

78. Pokiaľ matka podala odvolanie proti opravnému uzneseniu okresného súdu, ktorým súd opravil zrejmu nesprávnosť v záhlaví napadnutého rozsudku o tom, že konanie nezačalo na základe návrhu starej matky maloletých detí, ale jednalo sa o konanie ex offo začaté na základe uznesenia okresného súdu o začatí súdneho konania, odvolací súd odvolanie matky, podané proti tomuto rozhodnutiu, odmietol, ako odvolanie, ktoré bolo podané neoprávnenou osobou (§ 386 písm. b/ CSP).

79. Strana môže napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Aj keď je žalovaný v rade 1/ stranou v spore, nespíňa subjektívny predpoklad na podanie odvolania proti prvej a druhej vete výroku napadnutého rozsudku. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vyznelo v neprospech odvolateľa. Neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre stranu ujmu. Z uvedeného vyplýva, že na podanie odvolania je oprávnená tá strana sporu, ktorej bola rozhodnutím súdu prvej inštancie spôsobená ujma, ktorá priamo vyplýva z posúdenia práv a povinností strán sporu; podstatné tu je porovnanie výsledku sporu s nárokom uplatneným žalobcom v žalobe (prípadne v inom procesnom podaní), nie však subjektívne presvedčenie strany sporu o dôsledkoch vyplývajúcich pre ňu z rozhodnutia súdu prvej inštancie.

80. Z obsahu spisového materiálu teda vyplýva, že matka podala odvolanie proti opravnému uzneseniu okresného súdu, ktorého obsah nevyznel v jej neprospech, keďže sa jednalo len o opravu zrejmej nesprávnosti rozsudku napadnutého odvolaním.

81. O nároku na náhradu a o výške trov konania (prvoinštančného aj odvolacieho) rozhodol krajský súd podľa § 58 CMP s použitím § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže ani jeden z nich nepodal takýto procesný návrh.

82. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné, alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.